

Profese sestry vyžaduje srdce, lásku k lidem a potřebu pomáhat,

říká proděkanka pro nelékařská zdravotnická studia **Yvetta Vrublová**

Všeobecných sester byl akutní nedostatek již dlouho před nástupem koronavirové epidemie. Nyní se ale jejich potřeba ještě prohloubila. Stejně tak je stále více vyžadována pomoc mimo jiné porodních asistentek a chybí rovněž specializované na dentální hygienu. Všechny tyto obory se v současnosti dají vysokoškolsky studovat jen na minimu místech v celé České republice. Jedním z nich je Fakulta veřejných politik na Slezské univerzitě v Opavě. Jak studia probíhají? Jak se zapojili studenti do dobrovolných aktivit za koronavirové krize? Jak se dá učit zdravotnictvím přes internet? Nejen na tyto otázky odpovídá doc. PhDr. Yvetta Vrublová, Ph.D., proděkanka pro nelékařská zdravotnická studia, vedoucí Ústavu nelékařských zdravotnických studií Fakulty veřejných politik Slezské univerzity v Opavě.

Fakulta veřejných politik poskytuje vzdělání budoucím zdravotníkům v nelékařských zdravotnických oborech. Vlakovou lodí s nejdelší tradicí je příprava budoucích všeobecných sester, můžete nám tento obor přiblížit?

Naše fakulta nabízí velmi zajímavé zdravotnické programy. Všeobecná sestra je stěžejním a nosným pilířem našich nelékařských zdravotnických programů. Profese všeobecné sestry vždy patřila a patří mezi obory, které kromě hlubokých medicínských znalostí vyžadují srdce, lásku k lidem a potřebu pomáhat. Tyto atributy jsou v současné době ještě více v popředí. Sestry pracují dlouhodobě v první linii při péči o pacienty s Covid-19. Kromě aktivní ošetrovatelské péče se podílejí také na cílené prevenci vzniku onemocnění a na prevenci dalších následků u již probíhajících nemocí. Shrnutou a podtrženo – jde o významnou profesi, která zůstává a bude vždy zastávat nepostradatelnou roli v profesionální zdravotnické péči.

Jaké další studijní programy v oblasti zdravotnictví je možno na fakultě studovat?

Dalším významným a nezastupitelným studijním programem je Porodní asistence. Vývoj profese porodní asistentky, dříve porodní báby, má hluboké historické kořeny, včetně vzdělávání se v tomto oboru. Cílem je připravit profesionální porodní asistentky, které se budou starat o ženu v celém jejím životě a obzvláště v době přípravy na zdravé těhotenství, v době samotného těhotenství, během porodu a v období šestinedělí. Porodní asistentky si kládou za cíl provést ženy těmito obdobími a přivést na svět

zdravé a spokojené miminko. Tento program byl na fakultě spuštěn v loňském roce.

Velký ohlas zaznamenala také akreditace nového žadaného studijního programu Dentální hygiena na vaší fakultě. Jak si vedou jeho studenti dnes?

Tento obor je velmi mladý a vznikl z potřeby pečovat o chrup celou dobu lidského života. Studenti se zde naučí proměnit důkladnou dentální hygienu včetně odstranění zubního kamene. Dentální hygiena má také významné místo v prevenci zubního kazu, a to zejména prostřednictvím nácviku správného čištění zubů. Tyto aktivity je nutné cílit již na děti od předškolního věku. Celkově je nutné zdůraznit, že profesionální péče o chrup patří v současné době mezi významné a žádoucí profese, které pomáhají udržovat zuby co nejdéle zdravé. I to jsou důvody, proč byl o tento program od samého počátku opravdu velký zájem.

Je to dáno také tím, že tento obor a péče o chrup je obecně na velkém vzestupu, a proto se předpokládá i vysoká míra zaměstnatelnosti absolventů. Neméně podstatný je ale také fakt, že vysokoškolského vzdělání v tomto oboru mohou studenti dnes v rámci republiky dosáhnout pouze v Praze, Brně a nově také v Opavě na Fakultě veřejných politik.

Kde konkrétně nacházejí absolventi těchto studijních programů uplatnění?

Naši absolventi, a to u všech vyjmenovaných programů,

mají veliké možnosti uplatnění. U všeobecných sester jde o širokou škálu medicínských oborů, a to jak chirurgických, tak interních. Mohou se dále specializovat a mají možnost dalšího profesního růstu. O absolventky Porodní asistence je také velký zájem, mohou se uplatnit v primární péči v gynekologických ambulancích, v ambulantních prenatálních péče a také v komunitní péči.

Další uplatnění mají v lůžkových zdravotnických zařízeních – na porodních sálech, na odděleních šestinedělí, gynekologie, onkogynekologie a urogynekologie. U programu Dentální hygiena musím konstatovat, že i když jsou první studenti teprve v prvním ročníku, již dnes máme k dispozici několik naborových inzerátů ze stran budoucích zaměstnavatelů. Takže mohou říci, že nejen o absolventy uvedených studijních programů, ale i o současné studenty mají potenciální zaměstnavatelé veliký zájem.

Řeknete nám něco bližšího k výuce těchto programů. Cím je studium na fakultě specifické?

V programu Všeobecná sestra studuje v každém ročníku několik desítek studentů, a to jak v prezenční, tak v kombinované formě. Pro praktickou výuku máme k dispozici moderní zařízení učebny, kde se nacházejí modely, které slouží k nácvikům ošetrovatelských dovedností. Jedná se například o odběry krve, aplikace injekcí, ošetrování stomií, cévkování, zavádění a péče o žilní vstupy, péče o rány a jiné speciální výkony, které musí všeobecná sestra umět. Také zde máme takzvaný výukový byt, který je využíván pro nácvik běžných všedních činností s cílem naučit pacienty péči o sebe samé. Jsou zde k dispozici nejmodernější pomůcky pro sebeobsluhu, možnost vaření a orientace v prostoru. Studenti následně získané vědomosti a dovednosti uplatňují v rámci odborných praxí ve smluvních zdravotnických zařízeních pod vedením školitelů neboli mentorů, kteří mají dlouhodobou praxi a hlavně chuť předávat znalosti a dovednosti. Přednášky a cvičení odborných předmětů vedou také odborníci z praxe, se kterými velmi úzce spolupracujeme. Za to všem patří veliké poděkování, neboť bez

nich by z našich studentů nevyrstali zdravotníci profesionálové.

Praktická výuka v oblasti porodní asistence a dentální hygieny probíhá jen prostřednictvím odborné praxe, nebo je fakulta i v tomto případě vybavena simulovaným prostředím a modely?

V programu Porodní asistence, který máme na fakultě prvním rokem, studují zatím pouze studentky. Část výuky mají v prostorách fakulty v porodnické odborné učebně, kde se nachází simulace porodního sálu včetně nového modelu rodící ženy, který umí simu-

Model miminka pomáhá při výuce Porodní asistence.

lovat porod s různými plodami plodu a dělkou trvání I. a II. doby porodní. Další část výuky probíhá na gynekologicko-porodnickém oddělení Slezské nemocnice v Opavě pod vedením gynekologů a porodníků. Výuka studentů v rámci Dentální hygieny, kterých je v současné době celkem šestnáct, probíhá v nově zařízených odborných laboratořích, které se nacházejí rovněž na fakultě. Ty jsou vybaveny nejmodernější technikou, speciálními křesly, fantomy a dentálními instrumentáři. Zde studenti navcívají základní dovednosti na fantomech a také sami na sobě. Na odbornou praxi v dentálních ambulancích a v ambulancích dentální hygieny budou docházet na naše smluvní pracoviště, kde budou také pracovat pod vedením mentorů - školitelů.

„Zdravotnická zařízení nám posílají děkované dopisy s tím, že by bez našich studentů náročnou situaci v covidové době měla problém zvládnout.“

Jak hodnotíte uplynulý rok s koronavirovou pandemií, kdy byli právě studenti těchto programů často v první linii?

Celý rok s covidovou infekcí byl pro studenty velmi náročný, všichni studenti prezenční formy programu Všeobecná sestra se zapojili do pomoci a práce ve zdravotnických zařízeních, ze kterých průběžně dostáváme děkované dopisy. Často uvádí, že bez našich studentů by tuto náročnou situaci měli problém zvládnout. Jsme velmi hrdí, že se zcela dobrovolně zapojili, aniž by to byla jejich povinnost. Také se zapojili studenti Porodní asistence a Dentální hygieny, a to do pomoci v sociálních službách. Celkově lze říci, že i přesto, že probíhala větší část výuky online, prokázali studenti vysokou morální zodpovědnost a pomáhali přímo v první linii. Za to jim patří veliké poděkování. Jsme rádi, že naši studenti tak skvěle reprezentují Fakultu veřejných politik, potažmo Slezskou univerzitu v Opavě.

Jak tyto okolnosti změnil průběh samotného studia, byli studenti ochuzeni o praxi, nebo naopak získali cenné poznatky při nasazení v kritické době? Jak se poprali studenti i vyučující těchto specifických praktických oborů s přechodem na online výuku?

V rámci online výuky byly uskutečňovány zejména přednášky a teoretická část studia. Vzhledem k tomu, že studenti zdravotnických oborů mají možnost dle nařízení vlády se zúčastnit klinické výuky, tak ta probíhala díky našim odborníkům z praxe - lékařům a sestřám - skupinově na klinických pracovištích či v laboratořích. Určité to s sebou přineslo řadu problémů, ale myslím si, že většína se s tím rádně vypořádala. My jako pedagogové jsme se zase našemu novému naučili, tato situace nás navedla na některé výukových videl včetně odborných přednášek. Naučili

jsme se konzultovat se studenty a s kolegy online. Studenti se nyní již mnohem více aktivně projevují při distanční výuce, kladou dotazy, diskutují. Sama se setkávám se studenty, kteří se připojují po noční směně a často sdělují své pocity jak smutné, tak pozitivní. Také někdy řešíme otázky typu: „Proč někteří lidé nedodrží hygienická opatření? Uvědomují si, že je to plivnutí do tváře zdravotníků?“ Bohužel odpovědi nedostaneme, ale alespoň víme, že jsme v tom společně. Díky online výuce jsme se hodně zdokonalili v práci s technikou a novými programy, ale přesto nám je mnohdy smutno, že se nemůžeme setkat osobně. A těšíme se, že to snad již brzy bude možné.

Na fakultě bylo nově zřízeno druhé očkovací centrum Slezské nemocnice v Opavě, proč právě tady?

Očkovací centrum je výsledkem nejen úzké a dlouhodobé spolupráce se Slezskou nemocnicí, která je fakulturním pracovištěm a našim skvělým partnerem. Je to také výsledek naší snahy pomoci obyvatelům Opavy formou poskytnutí prostoru pro navýšení kapacity při očkování proti nemoci Covid-19. Fakulta poskytlá své prostory nemocnici zcela zdarma a bez nájmů, přičemž navíc hradí veškeré náklady za energii, poskytuje IT vybavení a zajišťuje servis spojený s bezpečným a hygienickým provozem v budově. Jde tedy o jakýsi symbolický dar občanům města Opavy. Máme mnoho pozitivních reakcí, lidé sdělují, jak jsou rádi, že se mohli naočkovat téměř v centru města, a že stále věří, že bude brzy lépe a oni se toho sami díky očkování dočkají. To je i naše hluboké přání a budeme věřit, že tento zlý sen brzy skončí a lidé si budou moci být zase blíže. Mimo spolupráci při zajišťování chodu očkovacího centra studenti nově také pod dohledem našich pedagogů obsluhují takzvané testovací centrum pro zaměstnance celé Slezské univerzity. Ti se od poloviny března preventivně musí testovat antigenními testy pro výkon povolání na pracovišti. Opět tedy našim studentům patří velký dík za zásluhy a zvládnutí této komplikované situace.

Magdaléna Hájková

Výuka oboru Dentální hygiena probíhá v moderních laboratořích.

Blíží informace o fakultě naleznete na www.fvp.slu.cz nebo na sociálních sítích. Budovu fakulty včetně všech moderních specializovaných učeben si můžete nově prohlédnout také prostřednictvím virtuální prohlídky, kterou rovněž najdete na uvedených webových stránkách.